

Antibiotica: 'Kuur volledig afmaken'

Patiënten in Nederland krijgen bij een antibioticumkuur standaard het advies de kuur af te maken. Dit advies staat ook op Thuisarts.nl en op Apotheek.nl, de websites van respectievelijk het NHG en de KNMP. Het is bekend dat patiënten adviezen niet altijd opvolgen. Geldt dat ook voor het advies een antibioticumkuur af te maken? We legden deze vraag in juni 2014 voor aan leden van het Consumentenpanel Gezondheidszorg. Deze leden zijn geworven uit zestien huisartsenpraktijken.

VRIJWEL IEDEREEN MAAKT KUUR AF

Van de 2846 respondenten kreeg 47% de afgelopen vijf jaar ten minste één recept voor een antibioticum voorgeschreven. Van deze laatste groep gaf slechts 7% aan de kuur niet te hebben afgemaakt (n = 96). Er is hierin verschil tussen de zestien huisartsenpraktijken (range op praktijkniveau: 3 tot 14%). Mannen en vrouwen stopten vrijwel even vaak en er zijn evenmin verschillen gevonden naar leeftijd. Wel stopten laagopgeleide patiënten net iets vaker dan patiënten met een gemiddeld of hoog opleidingsniveau. Aan de mensen die vroegtijdig stopten met de kuur, vroegen we voor welke aandoening de kuur was voorgeschreven (86 responses). Bijna een kwart (23%) kreeg het antibioticum voor een urineweginfectie, 11% voor een luchtweginfectie, 11% voor een huid- of wondontsteking en 10% voor een longontsteking. Dit zijn ook aandoeningen waarvoor huisartsen vaak een antibioticum voorschrijven.

BIJWERKINGEN

Bijwerkingen zijn de belangrijkste reden om te stoppen met het antibioticum: vier op de tien mensen gaven dit als reden (n = 76 responses) [figuur]. Het feit dat de klachten over waren, was voor één op de vijf stoppers reden de kuur te staken. Slechts een enkeling stopte met het nemen van het antibio-

ticum, omdat niet duidelijk was dat de kuur moest worden afgemaakt. Bijna één op de vijf stoppers kreeg een ander antibioticum, omdat het eerste antibioticum niet aansloeg.

DISCUSSIE

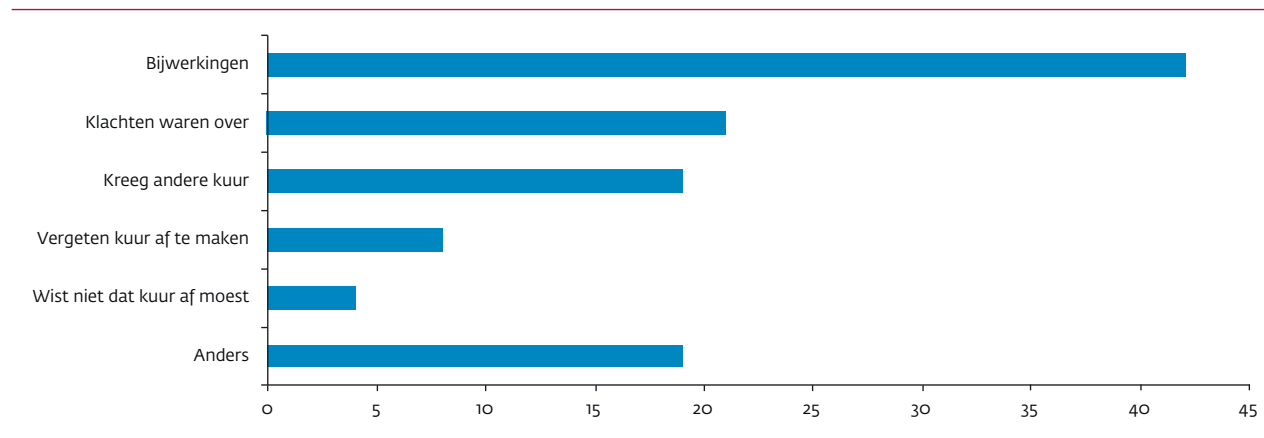
In Nederland is het advies een antibioticumkuur altijd af te maken. Zowel nationaal als internationaal is er echter discussie of het afmaken van een kuur wel altijd nodig is. Zo wordt huisartsen in Australië aangeraden om hun patiënten het advies te geven te stoppen met de kuur als ze zich beter voelen.¹ Alleen bij zeer specifieke aandoeningen zoals tuberculose is het afmaken van een kuur essentieel, aldus de Australische onderzoekers. Een groot deel van de Nederlandse patiënten volgt het advies om een antibioticumkuur af te maken. Als patiënten stoppen, is dat zelden omdat zij niet weten dat ze de kuur moeten afmaken. Het advies 'antibioticakuur volledig afmaken' zit goed tussen de oren van Nederlandse patiënten; alleen lager opgeleiden stoppen iets vaker. Een beleid zoals in Australië zou daarom in Nederland voor veel patiënten een radicale verandering betekenen. ■

LITERATUUR

- 1 <https://www.mja.com.au/insight/2015/5/stop-antibiotics-experts>.

Consumentenpanel Gezondheidszorg is een project van het NIVEL en bestaat momenteel uit bijna 12.000 personen van 18 jaar en ouder. In juni 2014 ontving een steekproef van 4946 panelleden een vragenlijst over onder andere het gebruik van antibiotica. De respons was 58% (n = 2846). De panelleden waren geworven uit 16 huisartsenpraktijken die deelnemen aan NIVEL Zorgregistraties. Voor meer informatie kunt u terecht op www.nivel.nl/consumentenpanel, <http://www.nivel.nl/NZR/zorgregistraties-eerstelijns> of mailen naar consumentenpanel@nivel.nl.

Figuur Redenen om antibioticakuur niet af te maken (% van stoppers; n = 67)*

* Mensen mochten meer dan één antwoord geven.